

bekjendt har min Stilling hidtil været, at jeg holdt paa umiddelbare Valg af samtlige Bølgere, Valgrettens Udstrækning naturligvis ubestemt; i saa Henseende har jeg ikke været nøiesøende, men jeg har holdt paa, at samtlige de, som erkjendtes for Bølgere, maatte have umiddelbar Ret til at foreslaa Tre, hvoraf da Regjeringen valgte Een. Det er det Hovedstandpunkt, hvorpaa jeg tidligere har staaet, og det var det samme Standpunkt, jeg indtog i Kirkekommissionen, men nu er jeg gaaet ind paa, hvad jeg hidtil har modsat mig, nemlig at der skal vælges et Udvalg, hvilket der gives en bestemt Indflydelse paa, hvem der skal indstilles. Dette har jeg kun kunnet tiltræde, fordi jeg paa den anden Side derved opnaaede, at den enkelte Kandidat, som endelig udgik af det almindelige Valg i Menigheden, blev den, Kongen vilde vælge, istedetfor at vi tidligere, da vi ikke havde tænkt os denne Behandling af Sagen forud gennem et Udvalg, mente, at der skulde indstilles Tre. Jeg opnaaede saaledes Noget paa den ene Side, imod at jeg paa den anden Side opgav min tidligere Modstand mod en Bearbejdelse i et Udvalg. Saaledes ligger Sager for, set fra mit Standpunkt. — Regjeringsudkastet har, mener jeg, ikke stillet sig paa noget bestemt Standpunkt. Derfor Regjeringsudkastet vilde, at der skulde være Enstemmighed i Udvalget, for at dets Indstilling skulde faa Noget at betyde, kan jeg ikke se, det var rigtigt at lade Udvalget dannes gennem Forholdstalsvalg, thi skal der være Enstemmighed, bliver det et Flertalsvalg, hvorom der er Tale. Vil man have Enstemmighed i dette Udvalg, skal man lade Udvalget vælge af Flertallet af Bølgere; thi der er da nogen Rimelighed for, at de Mænd, som vælges gennem Flertalsvalg af Menigheden, vilde kunne blive enige om en bestemt Kandidat. Lader man dem derimod vælge gennem Forholdstalsvalg, vil netop Enigheden brikte, jo større kirkeligt Liv der er i Menigheden. Der kan ikke være virkelig kirkeligt Liv i Menigheden, uden at der maa være forffjellige kirkelige Afstygninger i den, og det vil gennem Forholdstalsvalg gjøre sig gjældende i Udvalget. Naar Udvalgets Medlemmer ere lidgaaede fra forffjellige Kirker,

maa jeg anse det for, saa at sige, umuligt at faa dem til at flyde sammen til een Kirke. Jeg kan forudsætte, at det vilde kunne ske, hvor Menigheden i det Hele taget befinder sig paa det tredje Standpunkt, som den høitagtede Minister nævnde. Hvor hele Menigheden hører til Mellempartiet, kan jeg forstaa, at Udvalget kan vælges ved Forholdstalsvalg og dog blive enige om at indstille Een; men naar der er 3 Retninger: Den grundtvigske, den pietetistiske og Mellempartiet, hvorledes skulde da de, der vælges af saa forffjelligt findede Bølgere, blive enige i et Udvalg? Jeg siger derfor — og jeg har ligeledes sagt det i Udvalget —, at jeg foretrækker det, der er foreslaaet af Flertallet, fordi jeg mener, at det er den rette Vej til at forhindre alt for stor Rivning i Menigheden, naar man lader Mindretallet komme til at udøve en vis Ret derved, at de kunne bringe deres Kandidat med paa Afstemning. Vil man ikke give Mindretallet denne Ret, saa lad det ligefrem blive et Flertalsvalg; lad Udvalget da ligefrem vælges af Flertallet af Menigheden; Et af To. Naar Forholdstalsvalg falder bort ved Udvalgsvalget, og Flertallet af Menigheden valgte samtlige Medlemmer af Udvalget, kunde jeg gaa den Vej, Lovudkastet anviser, skjøndt jeg vilde foretrække den anden Vej, men i saa Fald var der dog nogen Udsigt til, at der kunde komme den Enighed tilstede i Udvalget, som man fordrer, der skal være. Naar derimod et Udvalg sammensat ved Forholdstalsvalg ikke bliver aldeles enige, vil Lovudkastet, som det foreligger, ikke indrømme Menigheden nogen Indflydelse, thi naar den ærede Minister siger, at Afstemningen altid vil faa en vigtig Indflydelse, svarer jeg, at det kan gjerne være, men det vilde da ikke være nogen Indflydelse, som Menigheden kunde fordrer; blev der givet den Indflydelse, var det en Raadesag af Regjeringen, men det var ikke en Ret, den havde, og det er altsaa Noget, man ikke her kan tage i Betragtning. Om Menighederne have nogen Ret til at faa Indflydelse ved denne Leilighed, vil jeg slet ikke omtale. Man kan sige, at der er en Ret for Menigheden, men man kan ogsaa sige, at det er en For-